
Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard

Onderwerp : Voorzieningen vanaf 2020 in het kader van de financiële keten
Nummer : A1907
Advies-aanvraag : Gevraagd advies
Bestemd voor : College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Nissewaard
Datum advies : 29 augustus 2019

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

De Adviesraad Sociaal Domein is de afgelopen periode ingelicht over de voorgenomen maatregelen vanaf het jaar 2020 in het kader de financiële keten, inclusief het armoede- en schuldenbeleid.

Dit zowel schriftelijk (document: “Financiële keten in beeld” en nadere overzichten van de effecten) als mondeling tijdens ASD-vergaderingen door de meest betrokken wethouder en beleidsmedewerkers.

De Adviesraad Sociaal Domein waardeert het dat de Raad in een vroegtijdige fase wordt geïnformeerd over de bedoelde plannen en in staat wordt gesteld daarover te adviseren.

Nadere analyse van de ontvangen informatie en de gevolgen van de voorgenomen voorzieningen, leiden tot de volgende bevindingen van de Adviesraad Sociaal Domein op de belangrijkste aspecten:

➤ Algemeen

De Adviesraad Sociaal Domein kan zich in het algemeen vinden in de integrale benadering, alsmede de visie, de beleidsspeerpunten en de verdere uitgangspunten, aangaande de voorgenomen voorzieningen zoals opgenomen in het document: “Financiële keten in beeld”.

➤ Financiële effecten voorgenomen voorzieningen vanaf 2020

Door de Adviesraad Sociaal Domein wordt geconstateerd dat het afschaffen dan wel verlagen van bijdragen en toeslagen voor bestaande rechthebbenden wordt gecompenseerd door extra bijdragen in het kader van de collectieve ziektekostenverzekering van CZ en de besparing in kosten van mogelijke activiteiten die op grond van de Rotterdampas gratis of tegen gereduceerd tarief kunnen worden ondernomen.

De compensatie via de collectieve ziektekostenverzekering van CZ dwingt de afhankelijke inwoner feitelijk om te kiezen voor een verzekering van CZ en, volgens de ontvangen overzichten met berekeningen, tevens voor de uitgebreide verzekering van CZ.

Er is derhalve vanwege de financiële gevolgen geen sprake meer van keuzevrijheid.

Dit kan voor een inwoner negatieve effecten opleveren indien andere zorgverzekeraars voorzien in uitgebreidere behandelingen en verstrekkingen vanuit de Zorgverzekeringswet.

Daarnaast is de inhoud van de CZ-pakketten extra en uitgebreid niet bekend, waardoor de Adviesraad Sociaal Domein de gevolgen van een keuze onvoldoende kan overzien om tot een adequaat advies te komen.

In de door de Adviesraad Sociaal Domein ontvangen overzichten waarin de huidige situatie en de situatie vanaf 2020 met het extra en uitgebreide CZ-pakket, wordt voorbij gegaan aan de hogere premie die moet worden betaald voor het uitgebreide pakket. Alleen de bijdragen van de Gemeente Nissewaard worden bij de berekeningen meegenomen.

Het verschil in premie tussen beide pakketten is aanzienlijk, zijnde (€ 152,- -/ - € 126,- =) € 26,- per maand en dus per jaar € 312,-.

Het voordeel van de extra vergoeding voor de eigen bijdrage bij het uitgebreide pakket van CZ, zijnde € 385,- wordt daardoor vrijwel teniet gedaan.

Met het uitgebreidere pakket kunnen uiteraard meer verstrekkingen en vergoedingen worden verkregen, maar financieel wordt het verschil met het extra pakket erg klein.

Daarbij is het effect ook afhankelijk van de feitelijke eigen bijdrage die betaald wordt ingeval van het extra pakket.

De vergelijking die in de overzichten wordt gegeven tussen de huidige situatie en de situatie vanaf 2020 met het extra en uitgebreide CZ-pakket zouden, voor een beter inzicht, opnieuw moeten worden opgesteld

De inzet van de Rotterdampas om de verlaging van bijdragen en toeslagen te compenseren is niet acceptabel voor de Adviesraad Sociaal Domein.

Het door inwoners niet te beïnvloeden verlies aan inkomsten kan niet worden gecompenseerd door aangenomen besparingen op deelname aan activiteiten via Rotterdampas.

Dit geldt zeker indien er tot op heden niet werd deelgenomen aan de betreffende activiteiten.

Er is dan geen besparing en zijn er, bij deelname via de Rotterdampas, doorgaans juist extra kosten vanwege de niet-gratis activiteiten en aanvullende uitgaven bij deelname aan een extra activiteit. Hierdoor zal de financiële positie alleen maar verslechteren.

Tevens zullen er een substantieel aantal inwoners zijn, met name de ouderen, die niet of nauwelijks van de Rotterdampas gebruik gaan maken.

De inkomens-voorzieningen zijn voor de afhankelijke inwoners cruciaal terwijl de activiteiten via de Rotterdampas bijdragen aan het meedoen aan de maatschappij.

De aanschaf van een Rotterdampas is ook niet altijd een vrije keuze, maar verplicht in die gevallen dat gebruik wil worden gemaakt van het OV-tegoed en/of het Kindtegoed.

Overigens is de Adviesraad Sociaal Domein positief over het tegen gereduceerd tarief verkrijgbaar stellen van de Rotterdampas vanwege het speerpunt meedoen aan de maatschappij.

➤ Financiële positie van chronisch zieken, gehandicapten en ouderen

De Adviesraad Sociaal Domein blijft zorgen houden over de financiële positie van chronisch zieken, gehandicapten en ouderen.

Dit geldt zeker voor gepensioneerden vanwege het al jaren niet meer indexeren van de pensioenen. De substantiële verlaging van de energiebijdrage komt voor de betreffende ouderen daarom extra hard aan.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert een ruimhartige toepassing voor deze doelgroep van de mogelijkheden in het kader van de bijzondere bijstand.

Graag wil de Adviesraad Sociaal Domein in kennis worden gesteld van de voorzieningen die de bijzondere bijstand biedt voor de chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. Het blijft in het algemeen lastig te verklaren dat een koppeling wordt gemaakt tussen de extra voorzieningen en de keuze voor een CZ-pakket.

➤ Onderbouwing voorgenomen maatregelen

In het document: “Financiële keten in beeld” paragraaf “Wat zijn de gevolgen van een laag inkomen?” is vermeld: “Daarbij zijn er aanwijzingen dat mensen met een laag inkomen een verminderende mentale capaciteit hebben.”

Ondanks dat dit een constatering is volgens gepubliceerd wetenschappelijk onderzoek, wordt geadviseerd voorzichtig om te gaan met het overnemen van dergelijke constatering gezien de beeldvorming die daardoor ontstaat over de bedoelde inwoners.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert dringend om de effecten van de voorgenomen voorzieningen vanaf 2020 te bezien, mede op basis van de feitelijk te betalen premies, zoals eerder is aangegeven, en op basis daarvan de voorgenomen voorzieningen vanaf 2020 te heroverwegen.

Daarbij dient volgens de Adviesraad Sociaal Domein de cruciale geldelijke inkomensondersteuning, voor de inwoners die daarvan afhankelijk zijn, leidend te zijn.

De Rotterdampas zal daarnaast een instrument kunnen zijn om inwoners te stimuleren tot deelname aan activiteiten vanuit het speerpunt meedoen aan de maatschappij.

Het door inwoners niet te beïnvloeden verlies aan inkomsten kan niet worden gecompenseerd door aangenomen besparingen op deelname aan activiteiten via Rotterdampas.

De Adviesraad Sociaal Domein verzoekt u het onderhavige advies ook ter kennis te brengen aan de Raadscommissie Sociaal Domein en de Gemeenteraad.

De Adviesraad Sociaal Domein vertrouwt er op spoedig een schriftelijke reactie van u te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

A.M. Koopman-van Kouwen,
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard